

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ**

Бібліотека спеціаліста АПК "Економічні нормативи"

**МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ТА НОРМИ ПРОДУКТИВНОСТІ
І ВИТРАТ ПАЛИВА
НА СІВБИ, САДІННІ ТА
ДОГЛЯДІ ЗА ПОСІВАМИ**

Київ – 2019

Автори:

Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу: І. М. Демчак, В. С. Пивовар, В. М. Івченко, Л. В. Кукса, О. О. Митченко,

Рецензенти: М. Й. Малік, доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік НААН, Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки", П. М. Музика, доктор економічних наук, професор, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького.

Затверджено Міністерством аграрної політики та продовольства України, погоджено з Центральним комітетом профспілок працівників агропромислового комплексу України, друкується за рішенням вченої ради НДІ "Украгропромпродуктивність" Міністерства аграрної політики та продовольства України (протокол № 4 від 20 грудня 2018 р.).

Методичні положення та норми продуктивності і витрат палива М43 на сівбі, садінні та догляді за посівами / І. М. Демчак, В. С. Пивовар, В.М. Івченко, Л. В. Кукса та ін. – Київ: НДІ "Украгропромпродуктивність", 2019. – 104 с. (Б-ка спеціаліста АПК "Економічні нормативи").

ISBN 978-966-8785-91-7

У науковому виданні викладено методику розробки і впровадження на підприємствах науково обґрунтованих норм продуктивності і витрат палива на сівбі, садінні та догляді за посівами. Наведено змінні норми продуктивності та витрати палива на нову сільськогосподарську техніку вітчизняного і зарубіжного виробництва, що надійшла на сільськогосподарські підприємства останнім часом, та на техніку, яка знаходиться в експлуатації.

Для керівників та фахівців системи продуктивності АПК, підприємств усіх форм власності, податкових органів та профспілкових організацій, органів управління виробництвом усіх рівнів, працівників місцевих органів влади, наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації.

УДК 633:[631.53.04:658.531]

Без права перевидання. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в інформаційному продукті, для освітніх або некомерційних цілей вирішується без отримання попередньої письмової згоди власників авторського права за умови посилання на його повну біографічну назву згідно з ДСТУ 7.1:2006. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в даному інформаційному продукті, для перепродажу, інших комерційних цілей або угод (договорів) на розробку науково-дослідних робіт забороняється без отримання попередньої письмової згоди власників авторського права. Ці умови відносяться і до видань попередніх років. Заявку на отримання такого дозволу слід направляти науково-організаційному відділу НДІ "Украгропромпродуктивність" за адресою: 03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 2 або електронною поштою uapp_god@ukr.net.

ISBN 978-966-8785-91-7

© І.М. Демчак, О.О. В. С. Пивовар,
В.М. Івченко, Л.В. Кукса та ін., 2019

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Методика розробки норм продуктивності та витрат паливно-енергетичних ресурсів на сівбі та садінні сільськогосподарських культур	7
Розділ 2. Основні принципи розрахунку норм продуктивності та витрат палива	12
Розділ 3. Впровадження норм на підприємствах	18
Розділ 4. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбі, садінні та догляді за посівами зернових і технічних культур	22
Сівба зернових та зернобобових культур.....	22
Сівба кукурудзи, соняшнику, ріцини, сорго та баштанних культур.....	23
Садіння картоплі	23
Сівба цукрових буряків	24
Довідка щодо застосування поданих норм	24
4.1. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу пшениці, жита, ячменю, вівса, рису, гороху, вико-вівсяної суміші, трактором в агрегаті із сівалкою.....	25
4.2. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу гречки трактором в агрегаті із сівалкою.....	50
4.3. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу сої трактором в агрегаті із сівалкою.....	53
4.4. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу ріпаку трактором в агрегаті із сівалкою.....	60
4.5. Змінні норми продуктивності та витрати палива на боронування і прикочування посівів зернових, зернобобових і просапних культур.....	66
4.6. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу соняшнику трактором в агрегаті із сівалкою.....	68
4.7. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу кукурудзи трактором в агрегаті із сівалкою.....	75
4.8. Змінні норми продуктивності та витрати палива на міжрядному обробітку кукурудзи, соняшнику, ріцини, сорго трактором в агрегаті з культиватором	83
4.9. Змінні норми продуктивності та витрати палива на садіння картоплі трактором в агрегаті із саджалкою.....	85

4.10. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу овочевих культур трактором в агрегаті із сівалкою....	89
4.11. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу цукрових буряків трактором в агрегаті із сівалкою ..	90
4.12. Змінні норми продуктивності та витрати палива на сівбу багаторічних трав трактором в агрегаті із сівалкою ..	91
Додаток А. Номенклатура тракторів виробництва Україна і Білорусь	92
Додаток Б. Номенклатура тракторів іноземного виробництва	94
Додаток В. Перелік агрегатів, які ввійшли до збірника	96
Список літератури	103

Перелік агрегатів, які ввійшли до збірника

№ п.п.	Склад агрегату	Ширина захвату, м	Сто-рінка
1	2	3	4

**Сівба пшениці, жита, ячменю, вівса, рису, гороху
Агрофон – поле, підготовлене під сівбу**

1	"Case" STX-380 + "Great Plains" 3S-4000F	12,2	25
2	"Axion-930" + "Great Plains" 3S-4000HD	12,2	26
3	"Challenger" MT-765 B + "Great Plains" 3S-4000 HD	12,2	26
4	"Case" STX-535 + "Solitair-12/1200K"	12,0	27
5	"John Deere-8345R" + "Pronto-12 NT"	12,0	27
6	"New Holland" T-8.410+ "Pronto-12 NT"	12,0	27
7	"Case" MX-310 + "Citan-12001-C"	12,0	28
8	"John Deere-8335R" + "John Deere-1890" з бункером 1910	10,9	28
9	"John Deere-8330" + "John Deere-730" + з бункером 1910	10,9	28
10	"Axion-930" + "Great Plains" NTA-3510 з бункером ADC-2220	10,7	29
11	"John Deere 8530" + "Solitair-12/1000K"	10,0	29
12	"Case" MX-340 + "Flexi-Coil" ST-820 з бункером 2340	9,8	29
13	"Case" MX-340+SDX-30 з бункером ADX-2230	9,14	30
14	"Case" "Optum-300CVX" + "Case" SDX-30 з бункером ADX-2230	9,14	30
15	"John Deer-8335R" + "John Deer-1890" з бункером 1910	9,1	31
16	"John Deer-8320R" + "John Deer-1890" з бункером 1910	9,1	31
17	"John Deere-8430" + "Citan-9000"	9,0	31
18	"Case" STX-535, "Versatile-535" + "Rapid" RDA-800S	8,0	32
19	"Fendt-936" + "Rapid" RDA-800C	8,0	32
20	"Fendt-936" + "Terrasem" C8	8,0	32
21	MT3-1523 + "Citan-8000"	8,0	32
22	XT3-150K-09 + "John Deer-455"	7,6	32
23	"Axion-850" + "Партнер-7,5"	7,5	33

Продовження додатка В

1	2	3	4
24	"John Deere-8335R"+" Cirus-6003-2C"	6,0	33
25	"Case" MX-310 + "Solitaire-10/600K"	6,0	33
26	"John Deere-8520" +"Solitaire-9/600K"	6,0	33
27	"Challenger" MT-665 C + "Spartan" NTA-607	6,0	34
28	"Case" MX-285+ "Terrasem" C6	6,0	34
29	"Case" MX-270 + DT-6 + "Компактомат" К-600 PS	6,0	34
30	"John Deere-8400" + "Ultima-600"	6,0	35
31	ХТА-200 + "John Deere-750А"	6,0	35
32	ХТ3-17221-19 + "Тавричанка-6"	6,0	35
33	ХТ3-16131 + "Mater Масс" "Grano-6"	6,0	35
34	"John Deere-7830" + СЗМ-6 "Ніка"	6,0	36
35	ХТ3-150К-09 + СЗМ-6 "Ніка"	6,0	36
36	МТ3-1221.2 + СЗМ-6 "Ніка"	6,0	36
37	МТ3-1523 + "Amazone" D9-60 "Super"	6,0	37
38	МТ3-1221 + "Amazone" D9-6000 TC	6,0	37
39	МТ3-1025 + СПУ-6Д	6,0	38
40	МТ3-892 + "Mistral" TM-6000	6,0	38
41	МТ3-1221+ С3-5,4, "Astra" С3-5,4	5,4	38
42	МТ3-1025+ С3-5,4, "Astra" С3-5,4	5,4	39
43	МТ3-892+ С3-5,4, "Astra" С3-5,4	5,4	39
44	МТ3-82.1+ С3-5,4, "Astra" С3-5,4	5,4	40
45	"Case" "Puma-210" + ВТFR-4500 + TF-1500	4,5	40
46	ХТ3-17221 + SDM-2223/25	4,25	40
47	МТ3-82.1 + "Titan-420"	4,2	41
48	"Challenger" MT-665C +"Rapid" RD-400C	4,0	41
49	ХТ3-16131-03 + "Rapid" RDA-400S	4,0	41
50	ХТ3-150К-09 + "Galaxi-4,0"	4,0	42
51	МТ3-1025+ СЗМ-4 "Ніка"	4,0	42
52	МТ3-892+ СЗМ-4 "Ніка"	4,0	42
53	МТ3-82.1+ СЗМ-4 "Ніка"	4,0	43
54	МТ3-892 + SZ-4 "Astra"	4,0	43
55	МТ3-82+"Ozdoken" Nbm-SK-28	3,9	44
56	МТ3-80.1+ С3-3,6V-06 "Astra"	3,6	44
57	МТ3-82.1+ С3-3,6, "Astra" С3-3,6	3,6	45
Агрофон – стерня			
58	К 701+ "Gherardi" G-262	10,85	46

Продовження додатка В

1	2	3	4
59	"Challenger" МТ-765В + "Great Plains" NTA-3510 з бункером ADC-2220	10,7	46
60	МТ3-3522.5 + "Партнер-7,5"	7,5	47
61	"New Holland" TG-285 + "Алькор-7,5"	7,3	47
62	"Case" МХ-270 + "Gherardi" G-240	7,0	48
63	"Case" МХ-310 + "Focus-6 TD"	6,0	48
64	"Fendt-930" + "Solitair-/600КА" + "Heliodor-8КА"	6,0	48
65	"Atles-946" + "Ultima-600"	6,0	48
66	"John Deere-7820" + "Master Drill" D-600	6,0	48
67	"John Deere-8335R" + "Mzuri" Pro Til 4Т	4,0	49
68	ХТ3-17021 + "Speedliner" С-3000	3,0	49
69	"Case" "Puma-165" + "Integra-3000 ГП"	3,0	49
Сівба гречки			
70	"John Deere- 8320R" + "John Deere -1890" з бункером 1910	10,9	50
71	МТ3-1221+ "Pneumatic" DT-6	6,0	51
72	МТ3-82.1+ С3-5,4, "Astra" С3-5,4	5,4	51
73	MF-470 Xtra + "Great Plains" СPH-1510F	4,6	51
74	МТ3-892+ С3М-4 "Ніка"	4,0	51
75	МТ3-82.1+ С3-3,6, "Astra" С3-3,6	3,6	52
Сівба сої			
Агрофон – поле, підготовлене під сівбу			
76	"John Deere-8345R" + "John Deere" DB-55	16,2	53
77	"Challenger" МТ-765 В + "Great Plains" 3S-4000 HD	12,2	53
78	"Case" МХ-310 + "Citan-12001-С"	12,0	54
79	"John Deere-8430" + "Monosem" NG Plus 3	11,2	54
80	"Case" МХ-340 + "Flexi-Coil" ST-820 з бункером 2340	9,8	54
81	"John Deere-8295R" + "Kinze-3200"	8,4	54
82	"Challenger" МТ-665С + "Rapid" RDA-600S	6,0	54
83	ХТ3-17221-19 + "Тавричанка-6"	6,0	55
84	ХТ3-150К-09 + С3М-6 "Ніка"	6,0	55
85	МТ3 -1221 + "Gaspardo" МТ-8	5,6	55
86	УТО-Х-1204 + "Monosem" NG Plus 4	5,6	55
87	МТ3-892 + "Schmotzer" UD-2000	5,6	55
88	"John Deere-7530" + "Amazone" ED-602 К	5,4	55
89	ХТ3-17221 + "Amazone" ED-602К	5,4	56
90	МТ3-1221+ С3-5,4, "Astra" С3-5,4	5,4	56

Продовження додатка В

1	2	3	4
91	MT3-1025+ C3-5,4, "Astra" C3-5,4	5,4	56
92	MT3-82.1+ C3-5,4, "Astra" C3-5,4	5,4	56
93	MT3-892 + C3M-4 "Ніка"	4,0	57
94	MT3-82.1+ C3-3,6, "Astra" C3-3,6	3,6	57
Агрофон – стерня			
95	"Challenger" MT-765 В +"Great Plains" NTA-3510 з бункером ADC-2220	10,7	58
96	MT3-2522 + "Партнер-7,5"	7,5	58
97	"John Deere-8335R" +"Solitair-9/600КА" + "Rubin-9/600 KUA"	6,0	58
98	"Case" МХ-310 +"Solitair-9/600КА" + "Rubin-9/600 KUA"	6,0	59
99	"John Deere-8335R" + "Mzuri" Pro Til 4Т	4,0	59
Сівба ріпаку			
Агрофон – поле, підготовлене під сівбу			
100	"Challenger" MT-765В + "Bourgaul-8810-48" з бункером 6350	12,2	60
101	"John Deere-8295R" + "Solitair-12/1200К"	12,0	61
102	"John Deere-8295R" + "John Deere-730" з бункером 1910	10,9	61
103	"John Deere-8330" + "John Deere-730" з бункером 1910	10,9	61
104	"John Deere-8335 R" + "Great Plains" NTA-3510 " з бункером ADC-2220	10,7	61
105	"Axion-850" + "Партнер-7,5"	7,5	61
106	"John Deere-8335R" + "Rapid" RDA-600S	6,0	62
107	ХТА-200 + "John Deere-750А"	6,0	62
108	ХТ3-150К-09+ C3M-6 "Ніка"	6,0	62
109	MT3-1221+ C3M-6 "Ніка"	6,0	62
110	MT3-1221+ C3-5,4, "Astra" C3-5,4	5,4	62
111	MT3-1025+ C3-5,4, "Astra" C3-5,4	5,4	62
112	MT3-82.1+ C3-5,4, "Astra" C3-5,4	5,4	63
113	"Challenger"MT-665С + "Rapid" RDA-400С	4,0	63
114	MT3-1025 + C3M-4 "Ніка"	4,0	63
115	MT3-82.1 + C3M-4 "Ніка"	4,0	64
116	MT3-82.1 + C3-3,6, "Astra" C3-3,6	3,6	64
Агрофон– стерня			
117	"John Deere- 8530" + "Great Plains" NTA-3510" з бункером ADC-2220	10,7	64

Продовження додатка В

1	2	3	4
118	"John Deere-8430" + "Precisa-8000"	10,7	64
119	"John Deere-8530" + "Gigante" "Corsa-900"	9,0	65
120	"John Deere-8530"+ " Solitair-9/600КА"+ "Rubin- 9/600КУА"	6,0	65
121	"New Holland" T-7050+ "Gigante-600"	6,0	65
Прикочування посівів зернових і зернобобових культур			
122	ХТЗ-150К-09 + КЗК-12,5	12,2	66
123	МТЗ-892+ККШ-6Г-02	5,8	66
124	МТЗ-82.1 + "Farmet" CV-500P/6	5,8	66
Боронування посівів зернових і зернобобових культур до появи сходів			
125	"Arion-640С" + "Aerostar Rotation -1200"	11,8	67
126	МТЗ-82.1 + БЛП-9	8,7	67
Сівба соняшнику			
Агрофон – поле, підготовлене під сівбу			
127	"Fendt- 936" + "John Deere" DB-55	16,8	68
128	"Case" MX-340 + "Great Plains" YP-4025F	11,2	68
129	"Case" MX-310 + "Great Plains" YP-4025F	11,2	69
130	"John Deere-8320R" + "John Deere-1745"	11,2	69
131	"John Deere-8295R" + "Kinze-3600"	11,2	69
132	"Agrottron" X-720 + "Kinze-3600"	11,2	70
133	"Challenger"МТ-665D + "Challenger" CH-8186 HFF	11,2	70
134	"John Deere-8295R" + "Kinze-3200"	8,4	70
135	МТЗ-1221 + "Planter-3М"	8,4	70
136	"John Deere-7710" + "John Deere-1700"	5,6	70
137	МТЗ-1221 + "Kinze-3000"	5,6	70
138	МТЗ-1221 + "Challenqer" CH-8108 TSB	5,6	71
139	МТЗ -1221 + "Gaspardo" МТ-8	5,6	71
140	МТЗ-1025 + "Gaspardo" МТ-8	5,6	71
141	МТЗ-892 + "Gaspardo" МТ-8	5,6	72
142	МТЗ-1025 + TC-M-8000A	5,6	72
143	МТЗ-1025 + "Challenger" CH-8128 TVF	5,6	72
144	МТЗ-1025 + "Planter-3М"	5,6	73
145	МТЗ-892 + "Romina"	5,6	73
146	МТЗ-892 + "Bera-8"	5,6	74
Агрофон – стерня			
147	ХТЗ-150К-09 + "Land Master-11/13"	5,6	74

1	2	3	4
---	---	---	---

Сівба кукурудзи**Агрофон – поле, підготовлене під сівбу**

148	"Fendt-936" + "John Deere" DB-55	16,8	75
149	"Fendt-936" + "Maestro" 24.70-75 SW	16,8	75
150	"John Deere-8310R" + "Kinze-3700"	16,8	76
151	"Fendt- 936" + "Kinze-3600"	11,2	76
152	"Axion-930" + "Kinze-3600"	11,2	76
153	"John Deere-8295R" + "Kinze-3600"	11,2	76
154	"John Deere-8320R" + "John Deere-1745"	11,2	77
155	"Case" MX-310 + "Great Plains" YP-4025F	11,2	77
156	"Challenger"MT-665D + "Challenger" CH-8186 HFF	11,2	77
157	"John Deere-8310R" + "John Deere -1770 NT"	9,12	77
158	"John Deere-8345R" + "John Deere-1710"	8,4	77
159	XT3-150K-09 + "John Deere-1710"	8,4	78
160	"John Deere-8295R" + "Kinze-3200"	8,4	78
161	MT3-1221.2 + "Dorada-12"	8,4	78
162	MT3-1221 + "Planter-3M"	8,4	78
163	"John Deere-8430" + "Great Plains" YP-825A	5,6	78
164	"John Deere-7820" + "Optima" Stand HD	5,6	78
165	XT3-16131 + "Amazone" ED-602K	5,6	79
166	"John Deere-7530" + "Tempo" F8	5,6	79
167	"John Deere-7710" + "John Deere-1700"	5,6	79
168	"John Deere-6130D" + "Monosem" NG Plus3	5,6	79
169	MT3-1221 + "Monosem" NG Plus4	5,6	80
170	MT3-1221 + "Monosem" NX	5,6	80
171	MT3-1221 + "Planter" A8	5,6	80
172	MT3-1221 + "Challenger-8108 TSB"	5,6	80
173	MT3-1221 + "Mater Macc" MS-4100	5,6	81
174	MT3 -1221 + "Gaspardo" MT-8	5,6	81
175	MT3-1025 + "Challenger" CH-8128 TVF	5,6	81
176	MT3-1025 + "Planter-3M"	5,6	82
177	MT3-892 + "Bera-8"	5,6	82
178	MT3-892 + "Gaspardo" SP 8F	5,6	82
179	MT3-82.1 + "Kinze-3000"	5,6	82
180	MT3-82.1+ "Вікторія-6"	4,2	82
Агрофон – стерня			
181	"Case" MX-225+ SSM-27	4,2	82

Продовження додатка В

1	2	3	4
Міжрядний обробіток кукурудзи, соняшнику			
182	"Arion-640С" + "Chop Star"	11,2	83
183	MT3-1221 + KM-5,6	5,6	83
184	MT3-1025 + "Row Master" RN-600	5,6	83
185	MT3-82.1 + КРНВ-5,6-04	5,6	83
Садіння картоплі			
186	MT3-82.1 + GL-34Т	3,0	85
187	УТО-404 + "Bomet" S-239	1,25	86
188	ХТ3-2511-04 + КСН-2, КСТ-2	1,35	86
189	ХТ3-2511-04+ КСН-2, КСТ-2	1,25	86
Сівба овочевих культур			
190	MT3-82.1 + "Olimpia"	2,5	89
191	MT3-82.1 + SN-2-130	1,8	89
Сівба цукрових буряків			
192	"John Deere-8310R" + "Monopill" SE PH	8,1	90
193	MT3-1221 + "Planter-3M"	5,4	90
Сівба багаторічних трав			
194	"Case" "Puma-210" + "Premia-4000"	4,0	91